

Idees d'actualitat – Elecciones europeas: balance y perspectivas

Las elecciones europeas del domingo han supuesto una gran ola de las derechas radicales, pero no el tsunami que muchas encuestas preveían. En conjunto, han conseguido unos 140 escaños en el nuevo Parlamento, lo que las iguala con el segundo grupo de la cámara, los socialdemócratas de S&D, aunque hay que tener en cuenta que estas derechas no constituyen un bloque homogéneo, sino que se reparten en tres grupos: Conservadores europeos y reformistas (ECR), Identidad y Democracia (ID) y los no adscritos. De hecho, si las derechas radicales formaran un único grupo, sería la segunda fuerza del Parlamento, tras del Partido Popular Europeo (PPE). Aunque las rivalidades y los desacuerdos entre sus filas hacen que este escenario sea poco probable, su empuje sin duda ejercerá una fuerte presión hacia la derecha sobre las políticas de la UE. También es notable que los partidos de derecha radical han conseguido ser la primera fuerza en Francia, Italia, Austria, Hungría y Bélgica y han obtenido resultados importantes como en Alemania, donde la AfD se sube hasta la segunda posición, detrás de la CDU y delante del SPD y en los Países Bajos donde es la segunda fuerza por detrás de la alianza de socialdemócratas y verdes.

El PPE ha conseguido una clara victoria y ha reforzado su mayoría en la cámara. El bloque

de centroderecha ha obtenido 184 escaños (+8) mientras que el grupo socialdemócrata S&D se mantiene estable y el grupo liberal Renew es el gran perdedor de la noche con una pérdida de más de veinte escaños, en buena parte debido a la debacle del partido del presidente Emmanuel Macron, que le ha llevado a convocar elecciones legislativas anticipadas para el 30 de junio. También es destacable el descenso de los Verdes que pierden 19 escaños y parece que se haya agotado al empuje suscitado por el activismo climático de hace cinco años.

Estos son los números, ahora viene la hora de la política y el juego de las alianzas. En la práctica, mucho dependerá de la manera cómo el PPE ejercerá su mayoría reforzada. ¿Asumirá un papel de bisagra entre las derechas radicales y sus socios habituales de centro y centroizquierda? ¿O se mantendrá fiel a la gran coalición que funciona desde 2019? Porque la novedad de este nuevo mapa político del Parlamento Europeo es precisamente que, por primera vez, toda la derecha en su conjunto ha pasado a ser mayoritaria, abriendo así la puerta a mayorías alternativas.

Obviamente, en esta nueva configuración hay de momento más preguntas que respuestas. De entrada, habrá que ver cómo se manifestará la creciente influencia de la derecha radical. Aunque la suma de escaños que han conseguido los dos grupos no es suficiente para hacer aprobar sus iniciativas, sí que les puede permitir actuar como minoría de bloqueo, obligando a los partidos mayoritarios a negociar, medida por medida. Es decir que su impacto político será real, aunque indirecto, ya que obligará los grandes grupos políticos tradicionales a hacer algunos ajustes, inclinándolos, probablemente, más hacia la derecha en cuestiones como las políticas de inmigración y de asilo, en decisiones relativas a la lucha contra el cambio climático, en la ratificación de los acuerdos comerciales de la Unión Europea con el exterior o en la aprobación de los presupuestos comunitarios, sobre los cuales el Parlamento Europeo tiene competencia de codecisión.

El nuevo equilibrio de fuerzas en el Parlamento Europeo también influirá en la elección de quien ocupará los tres cargos más importantes de las instituciones europeas: la presidencia de la Comisión, la presidencia del Consejo Europeo y el Alto Representante para Política Exterior y de Seguridad. Ursula von der Leyen necesita 361 votos para asegurar su reelección y ya ha declarado que buscará un acuerdo con socialdemócratas y liberales, que le dieron apoyo durante su primer mandato. En total, estos tres grupos suman 407 escaños, pero la mayoría de observadores considera que un 10% de los parlamentarios de cada uno de ellos podría votar contra su candidatura o abstenerse. Eso implicaría tener que buscar otras opciones como el apoyo de los Verdes, lo cual enajenaría a algunos de sus propios correligionarios del PPE que se oponen a las medidas climáticas clave del [Pacto Verde Europeo](#). Si en cambio optara por buscar el apoyo del grupo ECR, liderado por Giorgia Meloni, von der Leyen se arriesgaría a perder el apoyo de socialdemócratas y liberales.

Hasta ahora el PPE ha sido uno de los pilares de la construcción de la UE, junto con los socialdemócratas y los liberales, y su progresiva inclinación hacia la derecha puede tener graves consecuencias para el futuro de Europa. En efecto, aunque intente mostrarse como razonable e incluso moderada, lo extrema derecha, tanto si es atlantista como si es rusófila, representa la mayor amenaza actual para los valores democráticos y para la misma

supervivencia a largo plazo del modelo de democracia liberal y pluralista tal como lo conocemos.

No obstante, independientemente de cómo se estructure el nuevo mapa político surgido de las elecciones, la política europea deberá afrontar varios temas al que deberán hacer frente las instituciones de la Unión durante la próxima legislatura. Primero, la decisión del Consejo Europeo en diciembre del 2023 de abrir negociaciones de adhesión con Ucrania, Moldavia y Georgia abre una nueva etapa en la política de ampliación de la UE, con el objetivo de generar una zona de estabilidad y seguridad en su flanco oriental. Para poder llevar a cabo una ampliación de manera eficaz, habrá que revisar aspectos como las reglas básicas, las instituciones y los procesos de toma de decisiones, las políticas de cohesión y agrícola, y la política de defensa.

En el ámbito económico, la competitividad de la UE y su capacidad para fortalecer las fuentes nacionales de crecimiento se han convertido en cuestiones clave en un contexto de fragmentación comercial, de subvenciones masivas concedidas por los Estados Unidos y China a sus empresas y de creciente competición geopolítica y tecnológica. En este sentido, los informes de Mario Draghi sobre competitividad europea y de Enrico Letta sobre el mercado único destacan la necesidad de fortalecer industrias clave como las redes y servicios digitales, la energía y el transporte, para que las empresas europeas puedan operar a escala paneuropea y ser más competitivas en todo el mundo.

Otra cuestión crucial será el posicionamiento estratégico de la Unión en un mundo donde parece menos decidida y unida en la afirmación de sus intereses y de sus valores si la comparamos con otras potencias geopolíticas como los Estados Unidos, China o Rusia. Asimismo, si Trump gana las elecciones presidenciales de los EE.UU., la Unión se podría encontrar aislada, por ejemplo, a la hora de dar apoyo en Ucrania, organizar su propia seguridad y promover sus valores en el escenario mundial. Por lo tanto, en la próxima legislatura las cuestiones relativas a la defensa, la política exterior y la autonomía estratégica de la Unión tendrán una relevancia especial.

La Unión Europea enfrenta pues una agenda política determinada en gran parte por retos externos, que también podrían afectar a otras prioridades ya presentes en la anterior legislatura, como la transición verde y digital. Los borradores de la agenda estratégica 2024-29 del Consejo Europeo van en la misma dirección. A medida que la transición ecológica se enfrenta a una reacción política promovida desde las derechas radicales, se podría abordar cada vez más desde el ángulo de la competitividad y la autonomía estratégica. La competición con los Estados Unidos y la China en el ámbito de las tecnologías verdes y los riesgos vinculados a la dependencia externa de los combustibles fósiles hacen que la Unión tenga que continuar su esfuerzo a favor de la ecología. Con todo, probablemente esta cuestión se aborde a partir de ahora desde una perspectiva económica más que ambiental.

En definitiva, en un contexto global cada vez más complejo, marcado por dos guerras cuyo final no se avista próximo, la Unión Europea se halla ante unos retos enormes: desde la posible ampliación y la necesaria reforma de su funcionamiento hasta los avances hacia la

definitiva unió política, passant per la lluita contra el canvi climàtic, la autonomia energètica o el manteniment del Estat social. La UE encara té que aclarar què vol ser i què paper vol jugar en el món. Només una Europa més cohesionada, democràtica i conscient de la seva funció en el món pot ser la solució als reptes del present i del futur.

Fotografia: CC-BY-4.0: © European Union 2024 - Fuente: Parlamento Europeo.

Anna Masegosa, Eulàlia Viñolas y Maria Beltrán, estudiantes en prácticas en el CETC, han participado en esta edición de *Ideas d'actualitat*.

Política internacional y globalización

Helen Thompson The new Great Game

Tot i que Euràsia encara ocupa un lloc important en l'imaginari geopolític, l'article defensa que el futur de la història mundial ha estat sovint determinat pels canvis produïts a l'hemisferi occidental, al continent americà. I és, precisament aquí, on la Xina i els Estats Units estan competint pel poder i els recursos. L'autora argumenta que mentre la mirada pública està enfocada en la rivalitat xinesa i nord-americana a Taiwan, al Mar de la Xina Meridional i a l'oceà Pacífic occidental, Beijing exerceix una gran influència econòmica a Euràsia i és el soci comercial més gran de l'Amèrica del Sud. Degut a l'aplicació de sancions per part dels Estats Units, alguns països, com Veneçuela s'han acostat més als estats revisionistes eurasiàtics o la Xina, que resulta molt atractiva per la seva política exterior de no-ingerència. L'article assenyala que, això, juntament amb la geopolítica al voltant del canal de Panamà ha comportat l'arribada de la Xina com a gran potència al "pati del darrere" dels Estats Units. Finalment, l'autora subratlla que en un moment històric en el desenvolupament, davant d'una revolució energètica global en el que s'està duent a terme una rivalitat entre els nord-americans i els xinesos per les reserves que té l'Amèrica Llatina en metalls essencials per a la transició cap a un món baix en carboni, Europa ha estat relegada a un paper de simple espectador.

Jack Detsch & Robbie Gramer The Geopolitics of New Arctic Shipping Lanes

Els atacs dels rebels hutis recolzats per l'Iran contra vaixells comercials al Mar Roig han provocat una reducció significativa del trànsit marítim i un augment espectacular dels costos de les assegurances, especialment pel trànsit de l'estret de Bab el-Mandeb. Així per exemple, Noruega, amb una flota comercial important i un grup d'assegurances de risc de guerra, ha vist que els preus de les assegurances s'han multiplicat per 100 des de l'octubre de 2023, i ara costen al voltant de l'1% del valor de cada vaixell per trànsit. Aquesta situació ha fet que alguns transportistes considerin la Ruta del Mar del Nord (NSR) de l'Àrtic com una alternativa. Els autors assenyalen que el NSR, que s'estén des del mar de

Barents fins a l'estret de Bering, ofereix una drecera potencial entre Europa i Àsia, reduint la distància de viatge en unes 5.000 milles en comparació amb la ruta del canal de Suez. Tanmateix, la seva viabilitat continua sent dubtosa a causa del clima extrem, les aigües perilloses i els reptes geopolítics. Rússia controla la major part de la NSR, i requereix permisos i tarifes de trànsit, que es veuen complicades per les relacions tenses a causa de la guerra d'Ucraïna. Les aigües poc profundes de la ruta necessiten vaixells més petits, i navegar més lluny cap a alta mar comporta riscos meteorològics greus. A més, les capacitats de recerca i rescat són mínimes i els vaixells han de suportar el gel polar la qual cosa encareix més els costos. Malgrat la promesa de temps de viatge més curts, els experts noruecs són escèptics sobre la viabilitat del NSR, citant condicions imprevisibles i una infraestructura limitada. Fins i tot amb un important desglaç de l'Àrtic a causa del canvi climàtic, la regió continua sent un repte per a la navegació. La Xina, tot i que està interessada a afirmar el seu estatus de gran potència mitjançant l'ús de la NSR, s'enfronta a preocupacions similars sobre la viabilitat econòmica i les tensions geopolítiques amb Rússia. La Xina ha ampliat amb cautela la seva presència a l'Àrtic, centrant-se en projectes limitats com la perforació de gas a la península de Yamal de Rússia, però no ha fet avenços significatius en la navegació àrtica. L'interès de la Xina per la NSR es veu temperat per consideracions pràctiques. La majoria de les seves exportacions provenen de províncies del sud, fent que rutes com el Canal de Suez siguin més pràctiques. El 2022, cap vaixell xinès va transitar per la NSR i l'activitat àrtica de la Xina ha estat limitada, sense presència naval al cercle polar àrtic. La imprevisibilitat econòmica i els reptes logístics del NSR superen els seus beneficis potencials.

Derek Grossman Tactics in the South China Sea

Les probabilitats d'un conflicte armat al mar de la Xina Meridional són altes i es van incrementant. L'article afirma que la posició de la Xina contra les Filipines ha portat a una situació en què la guerra sembla més probable en aquesta zona que en altres punts de tensió de l'Indo-Pacífic, com l'estret de Taiwan o la península de Corea. Davant la intenció de Beijing d'implementar una política que permetrà detenir estrangers en aigües reclamades per la Xina, Manila està prenent mesures i les Filipines estan reforçant l'aliança amb Washington, realitzant exercicis de seguretat, signant acords de cooperació amb altres països de la regió, i adoptant una estratègia de «transparència assertiva» davant les incursions xineses en la seva Zona Econòmica Exclusiva (ZEE). Malgrat la reiteració dels Estats Units del seu compromís ferm amb les Filipines, l'article assenyala que això no ha estat suficient per dissuadir les invasions creixents de la Xina a l'espai marítim filipí. I, tot i que encara que es podria revisar el tractat entre els Estats Units i les Filipines, similar al que té amb el Japó respecte a les illes Senkaku, Washington no ha pres una posició oficial sobre els territoris en disputa al mar de la Xina Meridional per evitar una major confrontació amb la Xina. L'article afirma que Washington també podria establir un vincle entre les accions agressives de la Xina contra un aliat nord-americà i altres aspectes de la relació EUA-Xina i mantenir i enfortir les aliances entre els Estats Units i les Filipines, revisant el tractat existent entre ambdós països per reflectir les realitats actuals. L'autor reflexiona sobre com aquestes mesures podrien donar a les Filipines el temps necessari per modernitzar i professionalitzar el seu exèrcit amb ajuda nord-americana, ajudant a restablir

la dissuasió i reduir el risc de guerra en el futur pròxim.

Eva Illouz The Virtuous Antisemitism of Campus Protests Against Israel

L'article d'Eva Illouz, publicat al diari *Haaretz*, aprofundeix en el tema de l'antisemitisme en les protestes del campus de les universitats nord-americanes contra Israel, que sovint s'emmarquen com a moviments per una «Palestina lliure». Illouz argumenta que aquestes protestes sovint van més enllà de les crides a una resolució política del conflicte israelià-palestí i, en canvi, advoquen per l'eliminació total d'Israel. Assenyala que els manifestants sovint donen suport a Hamàs, una organització terrorista, i etiqueten Israel com un estat que practica l'*apartheid*, exigint-ne el desmantellament, una posició extrema que normalment no es pren contra altres països que també cometen greus violacions dels drets humans. Illouz sosté que aquestes protestes estan impregnades d'un antisemitisme profundament arrelat en la representació històrica de la cultura occidental dels jueus com a perillosos i criminals. Aquest biaix cultural s'ha perpetuat a través de la iconografia cristiana, les acusacions medievals com els libels de sang i les ideologies polítiques modernes, com ara el nazisme i el comunisme soviètic, que presentaven els jueus com a amenaces per a l'ordre social. Illouz utilitza aquesta perspectiva històrica per explicar la intensa indignació moral dirigida únicament a Israel entre molts manifestants que ocupen els campus. L'article destaca la dificultat lògica i emocional de separar l'antisemitisme de l'antisionisme, i suggereix que els sentiments anti-Israel actuals són una continuació de la visió mil·lenària dels jueus com a amenaces per a la humanitat. Illouz argumenta que les protestes, tot i que pretenen defensar la moral i la justícia, en darrer terme perjudiquen tant els jueus com els palestins. Reforcen la defensiva israeliana, soscaven possibles solucions polítiques i destrueixen possibles aliances entre israelians i palestins que busquen la pau, agreujant així el conflicte. En darrer terme, Illouz assegura que aquestes protestes són contraproductives i contribueixen a un cicle de desconfiança i enemistat, debilitant les perspectives d'una solució justa i pacífica per a tothom.

Raimon Aymerich Gaza 2035

L'autor analitza el document Gaza 2035 en què l'oficina del primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, s'imagina la ciutat per d'aquí a deu anys. Una zona de lliure comerç situada entre la ciutat israeliana de Sderot i el port egipci de l'Arish, a la costa nord de la península del Sinaí. Un centre econòmic connectat per ferrocarril amb NEOM, la megaciutat concebuda per Mohammad Bin Salman al nord-oest d'Aràbia Saudita. Un territori futur que estaria administrat per Israel, Egipte i allò que el document bateja com la *Gaza Rehabilitation Authority* (GRA), una agència gestionada per palestins que supervisaria la reconstrucció de l'àrea i les seves finances. Per arribar a aquesta ciutat ideal, el document descriu tres fases. La primera, batejada com a "fase humanitària", busca l'eradicació de Hamàs i durarà un any. La segona fase es prolongaria entre cinc i deu anys. Els estats àrabs amics hi supervisarien la reconstrucció. La tercera fase arribaria amb la firma per Palestina (no especifica sota quina forma jurídica o política) els Acords

d'Abraham i alguna fórmula d'autogovern. Es tracta d'un projecte de transformació de l'enclavament palestí en un hub que vertebrí el comerç i el transport d'energia en una vasta zona que va de la Mediterrània als països del Golf. Segons *The New York Times*, el document va ser elaborat per empresaris propers al primer ministre el novembre del 2023 i revela que part de l'elit israeliana veu a Gaza una oportunitat. El document encaixa amb la visió neoliberal de Netanyahu per a Israel i els països veïns i que inspira els acords d'Abraham. Una visió que ha convençut els Estats Units i que es resumeix que "la qüestió palestina" es resol dins un gran pacte amb les monarquies del Golf en què les sinergies econòmiques resolen totes les contradiccions. Ara bé, alguns països àrabs han fet saber que no avalen un projecte que no reconeix l'estat palestí. I membres del govern, com el ministre de Defensa, Yoav Galant, han indicat que no estan d'acord que el control militar de Gaza es prolongui més enllà de l'ofensiva actual.

Jamie Dettmer Netanyahu case will make or break the ICC

La Cort Penal Internacional (CPI) s'ha enfrontat a crítiques sobre la seva credibilitat i rellevància des de la seva creació el 2002. Ha estat acusada de parcialitat, selecció injusta de casos i ineficiència processal. La CPI va trigar més de dos anys a emetre les seves primeres ordres de detenció i vuit anys a dictar la seva primera sentència, condemnant el líder rebel congolès Thomas Lubanga Dyilo per crims de guerra. Els procediments judicials del tribunal han estat qüestionats, sobretot el 2018, quan va anul·lar la condemna del polític congolès Jean-Pierre Bemba. Aquesta decisió va frustrar els fiscals i va posar de manifest les incongruències en la jurisprudència del tribunal. Recentment, la decisió del fiscal en cap de la TPI, Karim Khan, d'emetre ordres de detenció contra el primer ministre israelià Benjamin Netanyahu, el ministre de Defensa israelià Yoav Gallant i tres líders de Hamàs ha intensificat la polèmica. Israel i els seus aliats, inclosos els Estats Units, Alemanya i el Regne Unit, van condemnar la mesura, argumentant que socava la jurisdicció del tribunal i equipara un estat democràtic amb una organització militant. Hamàs i els seus partidaris també van reaccionar amb força, considerant que les ordres equiparaven la víctima amb l'agressor. Khan va defensar les seves accions, subratllant que ningú està per sobre de la llei i amb l'objectiu de garantir la responsabilitat en els conflictes en curs. L'enfocament de Khan contrasta amb el dels seus predecessors, amb l'objectiu de fer que la CPI tingui més impacte en els conflictes en temps real. Els partidaris de la seva decisió, com el senador nord-americà Bernie Sanders, lloen Khan per defensar el dret internacional, mentre que crítics com Mary Ellen O'Connell temen que les seves accions puguin allargar els conflictes i complicar els esforços de pau. O'Connell argumenta que les acusacions podrien dificultar els acords d'alto el foc i exposar els dobles estàndards de la CPI, limitant la seva capacitat per assolir la seva visió fundacional inspirada en els judicis de Nuremberg.

Nahayat Tizhoosh Iran after Raisi

Nahayat Tizhoosh explica les diferents reaccions que la mort d'Ebrahim Raisi, president de l'Iran, ha causat tant dins com fora de les fronteres del país. La diferència entre la reacció

de la població iraniana i les diverses reaccions de líders internacionals crida molt l'atenció, però també és interessant entendre les reaccions que la mort de Raisi ha provocat dins el govern del seu país. Ebrahim Raisi va morir en un accident d'helicòpter el 19 de maig, juntament amb el ministre d'Afers Estrangers Hossein Amir-Abdollahian i altres sis passatgers. Aquest accident ha deixat el líder de l'Iran Ali Khamenei sense el seu protegit més lleial que a més, tot indicava que havia de ser el seu successor. Raisi era conegut amb el sobrenom de «El Carnisser de Teheran» per la seva brutalitat a l'hora de reprimir qualsevol expressió de divergència política al règim. Tant durant els seus anys com a cap del sistema judicial com durant el seu mandat com a president, va reprimir brutalment protestes i va ser el responsable directe de la mort de milers d'iranians. Per això, la mort de Raisi ha estat celebrada per molts dels seus ciutadans que, a través de les xarxes socials, han mostrat la seva alegria. Els carrers de les ciutats iranianes també van ser un reflex d'aquesta alegria generalitzada de la població. Aquesta reacció contrasta, doncs, amb les nombroses condolences internacionals que diferents líders estrangers han expressat ignorant l'historial repressiu de l'antic president. Khamenei, líder de l'Iran, es veu ara obligat a buscar, en primer lloc, un nou president, i en segon, un nou successor, coincidint amb un moment de gran inestabilitat regional i interna. El seu fill, Mojtaba Khamenei, és un candidat possible, però extremadament impopular i el seu nomenament podria desencadenar una nova onada de protestes. A més, hi ha el temor que la Guàrdia Revolucionària Islàmica aprofiti aquesta etapa de transició en el país per augmentar el seu poder polític i el seu control sobre la població.

Ali M. Ansari The Shallow Roots of Iran's War With Israel

A principis d'abril, el conflicte entre l'Iran i Israel es va intensificar quan un atac aeri israelià a Damasc va matar set alts comandants del Cos de la Guàrdia Revolucionària de l'Iran. Això va deixar l'Iran en una posició difícil: prendre represàlies i arriscar-se a una escalada o no fer res i enfrontar-se a una crisi de credibilitat entre els seus aliats, com Hamàs, Hezbol·là i diverses milícies a l'Iraq i Síria. Uns dies després, l'Iran va llançar més de 300 míssils i drons contra Israel, però les defenses israelianes efectives van minimitzar els danys. El líder suprem iranià Ali Khamenei va afirmar que la importància de l'atac rau en la seva execució, no en el seu impacte, i Israel va respondre amb represàlies limitades, restaurant ràpidament l' statu quo. Des d'aleshores, altres esdeveniments han eclipsat aquesta guerra soterrada, com ara la mort del president iranià Ebrahim Raisi i del ministre d'Afers Exteriors en un accident d'helicòpter el 19 de maig. Aquest incident va canviar l'atenció internacional cap a l'estabilitat interna de l'Iran i la successió de Khamenei. Els iranians comuns han mostrat poc interès pel conflicte de Gaza malgrat el suport del seu govern a Hamàs. Aquesta apatia prové de la insatisfacció general amb el règim i qüestions internes com l'alt atur. Sovint, els iranians protesten amb consignes que prioritzen els temes nacionals sobre els estrangers, la qual cosa indica una desconexió amb la causa palestina. Històricament, Pèrsia i el poble jueu van compartir una relació complexa i de vegades amistosa, que va persistir fins al segle XX. La relació de l'Iran amb Israel es va refredar després de la guerra de 1967, però el xa va mantenir llaços discrets fins que la Revolució Islàmica de 1979 va alterar dràsticament el panorama geopolític. L'hostilitat del líder revolucionari l' aiatol·là Khomeini cap a Israel va marcar l'inici de l'antagonisme obert

de l'Iran, que va continuar sota els successius líders. L'animadversió profunda entre l'Iran i Israel s'exacerba pels intransigents d'ambdós bàndols, cosa que dificulta la reconciliació. Per avançar, alguns suggereixen aprofitar les antigues connexions entre jueus i iranians, o involucrar l'Iran en converses de pau per a una solució de dos estats amb Israel. Tanmateix, el conflicte en curs reflecteix una complexa interacció de la història, la política i la ideologia, amb poques perspectives immediates de resolució.

Kavita Chowdhury Modi Wins a Third Term But the Opposition INDIA Bloc Cuts Incumbent BJP Down to Size

A les eleccions generals celebrades fa pocs dies a l'Índia, la coalició opositora INDIA ha irromput amb força, assegurant-se 234 escons, mentre que el BJP del primer ministre Narendra Modi n'ha obtingut 240. Amb el suport dels seus aliats, el BJP obté no obstant això una majoria de 272 escons a la cambra baixa sobre un total de 543. Aquest resultat revela una caiguda significativa de la victòria del BJP ja que el 2019 va obtenir 303 escons. El descens més important pel partit al govern s'ha produït a Uttar Pradesh, on la coalició opositora ha obtingut 43 escons, un augment substancial en comparació amb els 33 escons del BJP, per sota dels 62 de les eleccions anteriors. També és destacable el ressorgiment del Partit del Congrés que pràcticament ha doblat el nombre de d'escons passant de 52 a 99. L'autora afirma que aquest renaixement es deu en gran part a les intenses campanyes nacionals dutes a terme per Rahul Gandhi i a les «llargues marxes», que van ajudar a canviar la dinàmica perdedora del partit. Els analistes i líders de l'oposició consideren que el resultat de les eleccions suposa un missatge clar contra les tàctiques autoritàries i la política divisòria de Modi. Malgrat el control del BJP sobre les institucions i els mitjans de comunicació, i la campanya agressiva, els resultats electorals revelen doncs un panorama polític més equilibrat, rebaixant considerablement la influència del BJP i mostrant el ressorgiment de l'oposició, especialment del Partit del Congrés.

Isaac Chotiner Why the Summer Could Be Disastrous for Ukraine

En aquest article l'autor entrevista Dara Massicot, experta en temes militars russos i investigadora principal del programa Russia and Eurasia Program de la Fundació *Carnegie Endowment for International Peace*. La conversa tracta de la situació militar actual en la qual es troba la guerra entre Rússia i Ucraïna i dels possibles escenaris que poden donar-se de cara als pròxims mesos. Massicot assenyala com aquest pròxim estiu pot ser decisiu per al futur del conflicte, sobretot per a Ucraïna que depèn del subministrament d'armes nord-americanes. Les regions ucraïneses de Donetsk i Khàrkiv (la segona ciutat més poblada d'Ucraïna) són dos objectius importants per a l'exèrcit rus i el desenvolupament del conflicte en aquests dos territoris pot definir el transcurs de la guerra a llarg termini. L'apropament de l'exèrcit rus a Khàrkiv és preocupant perquè obliga Ucraïna a desplaçar les seves tropes, ja cansades, des de la regió de Donbàs, on l'ofensiva russa es prolonga. A més, moltes de les unitats ucraïneses s'han vist reduïdes a la meitat i pateixen la manca de recursos que encara s'ha accentuat més després que el Congrés dels EUA hagués bloquejat

l'enviament de subministrament militar a causa de disputes internes. Igualment, el front rus també està tenint les seves dificultats per mantenir el nivell de producció armamentista que la guerra comporta. La possibilitat que la Xina proporcioni ajuda militar a Rússia, la creixent preocupació que la població ucraïnesa sent respecte al suport que rebran els veterans de guerra, la limitació dels recursos materials o la dependència militar de la UE i els EUA, són alguns dels desafiaments que afronta Ucraïna i que definiran el transcurs de la guerra en un futur immediat. Massicot explica com les perspectives per la ciutat de Khàrkiv són, de moment, pessimistes encara que la previsió per aquest estiu és que Ucraïna pugui recuperar forces amb l'enviament de nou subministrament militar occidental. En darrer terme, l'evolució del conflicte durant aquest estiu serà definitori i encara depèn de molts factors que poden fer tombar la balança.

Marco Teruggi Claudia Sheinbaum serà la primera presidenta de México en 200 años

Claudia Sheinbaum ha guanyat les eleccions presidencials a Mèxic i serà la primera presidenta de la història del país per continuar el projecte polític actual, la Quarta Transformació, impulsat per l'actual president López Obrador. La victòria de Sheinbaum ha estat molt àmplia amb més de 30 punts de diferència sobre el rival, Xóchitl Gálvez. La presidenta electa ha promès que el seu govern serà sense corrupció ni impunitat, amb austeritat, disciplina financera i fiscal i autonomia del Banc de Mèxic, i que mantindrà la divisió entre el poder econòmic i el poder polític. És destacable que el partit de Sheinbaum també va obtenir majoria qualificada a la cambra de diputats, i molt probablement al Senat. La nova presidenta haurà d'enfrontar dos reptes importants com són la seguretat i la salut pública, alhora que haurà de construir una figura presidencial amb el seu propi segell, després dels anys de govern d'AMLO. Un líder que va marcar un estil propi, per exemple, amb les conferències de premsa de cada dia conegudes ja com els «matins». Sheinbaum queda així al capdavant d'un govern que es proposa construir un post neoliberalisme anomenat «humanisme mexicà». Un pla ambiciós en un país que va confirmar, amb els resultats de diumenge, haver canviat d'etapa i apostar majoritàriament per la continuïtat d'un projecte en desenvolupament.

Alfred Bosch S'acaba l'era Mandela

Les darreres eleccions sud-africanes han suposat un punt i a part en la història del país. Durant trenta anys, des que es va consumir la transició a la democràcia multiracial, el panorama ha estat essencialment el mateix; victòria abassegadora del partit del difunt Nelson Mandela, sempre amb majories absolutes del 55% al 70%, i les engrunes repartides entre els altres partits. Però aquesta vegada, el Congrés Nacional Africà (ANC) ha pogut tot just esgarrapar un 40%, tot perdent la majoria absoluta i cedint el pas a diversos competidors. El desgast del poder, les escissions i les frustracions creixents, han provocat el pitjor daltabaix electoral de la formació. El correctiu ha obeït a diverses causes. D'entrada, trenta anys són una prova de foc per a qualsevol govern. Durant molt de temps, l'ombra de Mandela ha mitigat els cops; l'ANC era com una religió, i ell n'era el

messies. Avui sembla que s'esgoten els efectes màgics de l'adorat líder; la terra promesa francament no ho sembla gaire, i els sud-africans han començat a tractar l'ANC no pas com una qüestió de fe, sinó com una de tantes màquines polítiques. La realitat social i econòmica els últims temps ha estat negativa per a bona part de la població. Si bé no hi ha hagut cap gran esclat civil ni s'ha ensorrat el país, és evident que preocupen el flagell de l'atur, per damunt del 30%, la pobresa que afecta a prop de la meitat de la gent i la creixent disparitat entre rics i pobres. Malgrat el final oficial de la segregació racial fa més de tres dècades, les institucions internacionals consideren Sud-àfrica el país més desigual de la terra. No és casual que l'índex de delinqüència estigui entre els més alts del món. I la pobresa s'escampa, sobretot, entre l'àmplia majoria negroafricana. Els darrers anys, a més, s'especulava com la crisi podia afectar l'ANC. Uns quants analistes coincidien que, un cop absent la figura incontestable de Mandela, el risc més important eren les escissions dins de l'organització. I així ha estat. La trencadissa l'ha protagonitzat Jacob Zuma, que durant uns anys havia estat el líder de l'ANC i president de la República. Fa uns mesos, Zuma va crear el partit Umkhonto we Sizwe (la llança de la nació), i es va presentar a les eleccions sense gaire preparació ni estructura. Ha obtingut prop d'un sorprenent 15%, que coincideix gairebé matemàticament amb el que ha perdut l'ANC de l'actual president. Al conjunt de Sud-àfrica, el primer partit de l'oposició continuarà sent l'Aliança Democràtica (DA), una formació liderada per liberals blancs. La DA no ha obtingut gaire més suport que en anteriors edicions, 22%, quedant a força distància de l'ANC. Per tant, ara per ara l'alternança sembla impossible, i l'actual president Ramaphosa ha deixat clar que essent el més votat no pensa dimitir. Haurà de pactar, això sí, amb algun dels seus rivals per tal que el Parlament el reelegixi, estrenant així una cultura de coalicions que no s'havia produït encara a l'extrem del continent africà.

Nathaniel Rakich How Trump's guilty verdict will impact the 2024 presidential election

Els escàndols han envoltat l'expresident Donald Trump des de la seva primera campanya presidencial el 2016. Però després d'haver estat declarat culpable de tots els càrrecs en el seu judici per falsificació de documents en el cas Stormy Daniels, ara és oficialment un delinqüent condemnat. L'autor de l'article es pregunta doncs si aquest fet podria significar un canvi de cara a les eleccions del mes de novembre. A primera vista, assenyalava que hi ha alguns indicis a les enquestes que aquesta condemna podria erosionar el suport a Trump. De mitjana, Trump ha passat de liderar per 1 punt percentual les enquestes a situar-se-se 6 punts per darrere del seu rival. L'autor, però, adverteix que els demòcrates serien prudents i no entusiasmar-se massa amb aquestes xifres. En efecte, si a l'enquesta de CNN/SSRS: el vint-i-quatre per cent dels partidaris de Trump van dir que «podrien reconsiderar» el seu vot, això no significa que canviaran «definitivament» el seu vot. Després de la seva condemna, molts partidaris de Trump podrien tenir una crisi de confiança sobre el seu vot sense però optar per al president Joe Biden. Altres enquestes també donen suport a la teoria que aquesta condemna no provocarà desercions massives cap a Biden. Les enquestes revelen que no són gaires els votants de Trump que canvien el seu vot cap a Biden. En canvi, la major part del suport que Trump perd passa als indecisos o a un hipotètic «tercer candidat» sense nom. De mitjana, Trump perd 6 punts de suport després de la condemna,

però Biden només guanya 1 punt. Un «tercer candidat» o els indecisos, en canvi, guanyen 5 punts. Això és coherent amb la idea que aquesta condemna farà que alguns simpatitzants de Trump deixin d'identificar-se com a partidaris de Trump durant un temps, però la majoria d'ells no arribarà a canviar el sentit del seu vot. I això, al seu torn, podria indicar que aquesta caiguda del suport de Trump serà de curta durada. Per descomptat, els partidaris de Trump que l'abandonin després d'aquesta condemna podrien abstenir-se de votar o votar un hipotètic tercer candidat. Però el millor predictor del comportament futur és el comportament passat, de manera que també hi ha la probabilitat que superin el seu malestar i tornin a fer costat a Trump, sobretot tenint en compte que encara queden cinc mesos per a les eleccions, molt de temps perquè Trump pugui capgirar la situació. Dit això, fins i tot si la majoria dels que decideixin abandonar Trump es passen als indecisos i finalment tornen a la seva primera opció de votar Trump, això tampoc no significa que la condemna no tindrà cap efecte en la carrera electoral. Aquest guany mitjà d'1 punt per a Biden no és poca cosa: en una cursa ajustada (com sembla que ho serà), podria significar la diferència entre guanyar i perdre. Però també és important no exagerar l'impacte de la condemna. Si el judici acaba determinant la carrera presidencial, probablement serà perquè la campanya haurà estat molt ajustada al llarg dels darrers mesos.

Catalunya, España, Europa

Josep Maria Lloveras La UE, una casa común para 36 o más

La Unió Europea ha anat incorporant nous estats a través de processos d'ampliació que transfereixen elements de sobirania, però el desequilibri entre aquests processos va causar disfuncions i l'anomenada «fatiga d'ampliació». La perspectiva de més ampliació, oberta per la guerra d'Ucraïna, ha rellançat el debat mai no resolt entre ampliació i aprofundiment. En aquest article, l'autor es qüestiona si la UE es pot continuar ampliant sense adaptar-ne l'estructura i els recursos. Afirmar que hi ha diferents opinions sobre els límits geogràfics d'Europa i la inclusió de països com Turquia, els Balcans occidentals, Ucraïna, entre d'altres. La decisió del Consell Europeu el desembre del 2023 d'obrir negociacions d'adhesió amb Ucraïna, Moldàvia i Geòrgia, marca un gir en la política d'ampliació de la UE, i cerca generar una zona d'estabilitat i seguretat al flanc oriental de la UE. L'autor també planteja la necessitat de revisar aspectes com les regles bàsiques, les institucions i els processos de presa de decisions, les polítiques de cohesió i agrícola, la política de defensa, i els recursos econòmics per poder dur a terme una ampliació de manera efectiva. Suggereix una adaptació de les normes i els mecanismes de la UE per assegurar l'adhesió de nous membres sense comprometre'n els valors fonamentals. Argumenta que el debat sobre l'aprofundiment i l'ampliació de la UE requereix una revisió dels tractats per adaptar les institucions als nous desafiaments. Apunta la necessitat de solucionar el dilema entre ampliació i aprofundiment per garantir una major eficàcia i funcionament de la UE. A més, destacar la importància de la comunicació i la col·laboració amb la societat civil per mantenir el suport a l'ampliació. Així doncs, l'ampliació de la UE és vista com un objectiu geopolític important, però també enfronta obstacles com ara la resistència de certs estats membres i l'oposició de Rússia. En aquest sentit, l'autor assenyala la importància d'enfortir les relacions amb Rússia i abordar la defensa i la

cooperació de manera conjunta per evitar conflictes futurs i garantir l'estabilitat a la regió. En darrer terme, planteja que l'ampliació de la UE ha d'anar acompanyada d'un aprofundiment més gran en les seves institucions i polítiques per aconseguir una expansió efectiva i sostenible. El camí serà complex i ple de reptes però necessari per assegurar el futur i l'estabilitat de la Unió Europea.

The Economist The three women who will shape Europe

Europa es troba en una posició alarmant. A Ucraïna es lliura la guerra més sagnant del continent des del 1945. Si Donald Trump torna a la Casa Blanca, podria debilitar l'OTAN, la base de la seguretat europea. L'economia del continent és vulnerable a les sacsejades provocades per la política industrial i el proteccionisme en altres llocs. Les enquestes mostren un auge dels populistes euroescèptics. Per fer front a aquests perills, Europa necessita una direcció política coherent a escala comunitària. També necessita mantenir els extremistes al marge del poder. Que ho aconsegueixi depèn en part de les decisions de tres dones: Ursula von der Leyen, la presidenta de la Comissió Europea, Giorgia Meloni, la primera ministra italiana, i Marine Le Pen, la principal populista francesa. Von der Leyen, que dirigeix el braç executiu de la Unió Europea des del 2019 i es presenta a un segon mandat. Per aconseguir-ho, primer necessita el suport dels 27 dirigents nacionals de la Unió Europea. Després ha d'obtenir la majoria al Parlament Europeu. En teoria, comptarà amb el suport de conservadors, liberals i socialistes. Tot i això, a causa de la gran fragmentació existent, es preveu que aquests tres grups només obtinguin una escassa majoria d'escons. Von der Leyen va superar de manera molt justa la seva primera votació, el 2019, i aquesta vegada la victòria no està assegurada. Això ens porta a Meloni, primera ministra d'Itàlia des del 2022 i líder de *Fratelli d'Italia*, que ha passat de ser una força antisistema a dirigir el país. Amb el seu suport, von der Leyen tindria més possibilitats d'aconseguir una majoria parlamentària. Per això, s'ha dedicat a festejar la italiana, cosa que ha indignat liberals, socialdemòcrates i el partit d'Emmanuel Macron. Tot i això, seria miop descartar la col·laboració amb ella per una qüestió de principis. El seu historial no és pas una piròmana política. Ha fet causa comuna amb Von der Leyen en assumptes com la immigració il·legal; ha estat una defensora incondicional d'Ucraïna, a diferència d'alguns dels seus companys de la dreta populista. És més, un pacte amb ella podria tenir un avantatge afegit: crear a la dreta populista una divisió entre els elements més moderats i els més extremistes. I és aquí on entra en joc Le Pen, que ha intentat reinventar-se a si mateixa com a figura política convencional, però l'article considera que una incendiària amb un llarg historial de xenofòbia, que vol crear un bloc de nacionalistes capaç d'arrossegar Europa cap a la dreta. Per això, vol aliar-se amb Meloni. Per tant, l'article considera que és molt millor atraure Meloni cap al centre i demostrar que els moderats són capaços d'enfrontar-se de manera intel·ligent a la dreta populista. La qüestió ja no és si es pot contenir els populistes. La qüestió ara és com respondre al seu ascens.

Ruth Ferrero Hacia qué tipo de Europa caminamos

L'autora adverteix que del que es voti ara vindran les decisions que marcaran el rumb del

projecte europeu. I a la llum de les enquestes que van sortint, no pinta gaire bé per avançar cap a una Europa més cohesionada, amb més drets, que recuperi un teixit industrial sostingut per la transició verda, que defineixi el seu lloc al món a través de la seva autonomia estratègica o que aposti per posar al centre de l'equació les persones i no els interessos corporatius ja siguin aquests civils o militars. En el pla geopolític les guerres a Ucraïna i Gaza, la relació amb la Xina i amb els EUA, acabar amb les dependències que arrossega el continent en l'energia, l'industrial i el militar s'han convertit en prioritàries. Això no sembla qüestionable. El que és rellevant aquí és com s'assoliran cadascuna i, especialment, sobre els costos de qui. El que hi ha en aquesta qüestió és la idea instal·lada a la narrativa dominant de la necessitat d'una Europa geopolítica, de manera que de nou sorgeixen preguntes que mereixen respostes. Així, en primer lloc, és imprescindible conèixer quins seran els principis sobre els quals es construirà, i si aquests inclouran postulats neocolonials sobre els quals suportar el pes de la transició energètica i verda, o sobre els quals se seguirà actuant en termes de necropolítica amb els cossos «prescindibles» tal com veiem de manera quotidiana a la Mediterrània o a Gaza. En segon lloc, què vol dir exactament parlar el «llenguatge del poder», del poder dur. Una idea que no se sosté exclusivament de l'increment de les estructures de defensa, sinó que té altres implicacions molt més àmplies. Aquest llenguatge del poder posa al centre qüestions de seguretat que, cada cop més, supediten drets essencials com el de la llibertat d'expressió o el control democràtic de les decisions adoptades. Un altre el trobem a la cada vegada més preocupant deriva que ha pres la que sembla que pot tornar a ser presidenta de la Comissió Europea, Úrsula von der Leyen, cada vegada més propera als postulats de les dretes nacionalistes i ultres. Finalment, a l'anterior ecosistema la UE, i els seus estats membres, encara tenia cert marge per operar en un món sostingut sobre el multilateralisme el centre geopolític del qual se situava a l'Atlàntic. Ara ha quedat totalment desplaçada del nou centre de disputa, el de l'Indo-Pacífic. Però, a més, no haver apostat de manera consistent per una Europa social construïda sobre la posada en marxa d'una unió fiscal amb capacitat redistributiva, en comunió amb un model econòmic que operava amb el mercat com a regulador, ha desembocat en una profunda crisi de les democràcies liberals. El resultat de les eleccions del 9 de juny no solucionarà totes aquestes qüestions, però sí que podria arribar a frenar la deriva descendent cap a la qual transitem gairebé de manera irremeiable.

Teresa de Sousa Os joves preferem a extrema-dreta?

A mesura que s'acosten les eleccions europees, cada cop sorgeixen més elements inquietants sobre el nou paisatge polític d'una Europa que es va construir durant dècades per dues grans forces democràtiques de centre moderat que sempre han aconseguit posar-se d'acord sobre el camí a seguir. Avui ja són temps passats. El panorama dels partits s'ha fragmentat a tots els països europeus. A l'Est i a l'Oest, a les velles i a les noves democràcies. Els partits de centre resisteixen amb prou feines aquesta allau de noves ofertes polítiques, que són essencialment el signe d'una transformació que encara no s'ha plasmat en un nou mapa polític. L'afirmació i el creixement dels partits d'extrema dreta i de dreta radical és un fet evident a totes les democràcies europees. Quan debatem sobre les polítiques d'immigració i asil, ens allunyem dels seus propis mèrits o demèrits per

categoritzar-les com a influïdes per les idees de l'extrema dreta. Es podria dir que aquesta ja és la primera victòria política d'aquestes forces. Hi ha altres símptomes del contagi del populisme, i de les xarxes socials que l'alimenten, en la manera com debatem. La revista *Politico* revela que a Bèlgica, França, Portugal, Alemanya i Finlàndia, els votants joves donen suport als partits antiimmigració i antisistema en percentatges iguals o fins i tot superiors als dels votants de més edat. Els estudis realitzats a diversos països europeus també indiquen una creixent divisió entre el vot femení i masculí entre els joves. Mentre que les dones joves es continuen inclinant més pels Verds i altres partits més d'esquerres, els partits antiimmigració obtenen resultats especialment bons entre els nois. El sociòleg Laurent Lardeux, coautor del llibre *Génération désenchantées? Jeunes et démocratie* (Documentation Française, 2021) assenyala que els joves atrets per l'extrema dreta es troben entre els més precaris, amb menys estudis, sovint viuen a zones rurals o peri urbanes i que, per tant, presenten característiques vinculades a les desigualtats socials, però també a la relegació geogràfica. Per descomptat, aquestes tendències no són definitives i no abasten tot el panorama polític, però signifiquen alguna cosa i són especialment preocupants. Semblen ser una tendència generalitzada, la qual cosa planteja una sèrie de preguntes. És la generació més sensible a la lluita contra el canvi climàtic també sensible als partits que més obertament ho neguen? La generació que va néixer en una Europa multicultural és també sensible a la defensa d'una Europa blanca? La generació que sempre ha viscut en societats obertes i liberals, és sensible al conservadorisme més o menys dissimulat d'aquests moviments? Són les xarxes socials l'única explicació?

Wolfgang Münchau The EU's fear-based foreign policy

En aquest article Wolfgang Münchau reflexiona sobre com la por està dictant la política exterior de la Unió Europea en diverses àrees, i com aquesta política pot portar a prendre decisions inadequades i contraproductives que tinguin conseqüències greus. En primer lloc, esmenta la política contradictòria que s'està fent des de la UE envers el conflicte entre Rússia i Ucraïna. Quan les tropes ucraïneses retrocedeixen en el front i estan a punt de perdre alguna posició important, es tendeix a augmentar l'ajuda material a Ucraïna, però, en canvi, quan recuperen territoris, generen incomoditat a Europa que tem una represàlia nuclear de Rússia. Aquesta estratègia té com a conseqüència que el suport a Ucraïna, a efectes pràctics, és al seu entendre insuficient i tardà. En segon lloc, considera que els discursos que imperen sobre la por al migrant, amb el rebuig i l'odi que generen, tenen també relació amb el disseny i la implementació d'acords i pactes que, molt lluny de ser ètics, signa la UE amb països com Egipte, Tunísia o Líbia per tal de frenar el flux de migració que va des d'Àfrica i l'Orient Mitjà fins a Europa. Aquesta política és contradictòria amb els valors que la Unió Europea pretén representar i crea una imatge negativa i interessada de la institució. Münchau també al·ludeix al conflicte entre Israel i Gaza i la política que n'està fent la UE. La por de les acusacions d'antisemitisme impedeix a Europa qüestionar el suport incondicional a Israel i, per tant, la UE, no acaba fent res significatiu per abordar la situació. Finalment, tracta del discurs de la por al retorn de Trump que impera a Europa malgrat que no s'estiguin destinant esforços a preparar-se per aquest possible escenari. En darrer terme, Münchau defensa que, basar la seva política exterior en el discurs de la por és contraproductiu per al bon funcionament de la UE.

Anita Inder Singh Can a divided EU woo diverse emerging powers?

La Unió Europea està mantenint un pols amb el seu rival sistèmic, la Xina, per guanyar el suport de les potències emergents, però l'autora assenyala que hauria de ser realista sobre les ambicions polítiques i els interessos dels països en desenvolupament. L'article explica que molts d'aquests països veuen la Unió Europea com un actor amb doble moralitat, i que per a ells la memòria sobre el passat i la dominació imperial europees encara és recent. Aquest fet, sumat als creixents sentiments islamòfobs, racistes i anti-immigrants, en augment a països d'Europa occidental, provoca en les potències emergents un sentiment de molèstia cap a la suficiència de la UE cap a la moralitat, quan dins de la mateixa no es practica el que prediquen sobre igualtat social i drets humans, i tampoc el dret internacional. Tot i que l'anomenat "món en desenvolupament" no té cap líder clar, el ràpid creixement de la Xina i el seu enfocament en el desenvolupament mitjançant el comerç, els préstecs i els projectes d'infraestructures ha causat l'admiració d'alguns països. Malauradament, aquesta admiració s'ha vist atenuada, defensa l'autora, per la seva política expansionista que amenaça la integritat territorial de molts dels seus veïns, com Vietnam, Indonèsia o un altre gegant asiàtic, l'Índia i per l'endeutament amb Beijing. Tenint en compte el canvi de percepció cap a Xina i la davallada de la fiabilitat d'una Europa dividida, l'autora afirma que la UE hauria d'aprofitar les oportunitats per conrear relacions constructives i amistoses amb els estats en desenvolupament, com a aspirants a una influència regional i internacional per dret propi, tenint en compte els vincles entre l'economia, l'estratègia i les actituds socials.

Alexis Rodríguez-Rata Cómo China, Rusia, Emiratos y Turquía 'asaltan' la UE por su puerta de atrás

Els Balcans sempre han estat escenari de la rivalitat entre les grans potències. Al segle XIX, entre l'Imperi austrohongarès i l'otomà. Al segle XX, després de la Segona Guerra Mundial, entre l'Occident liberal i el comunisme soviètic. Al segle XXI és l'escenari de la competència entre Occident i les potències revisionistes. Però el seu interès actual és abans que res de si l'ordre mundial que ve serà multipolar o bipolar i en tots dos casos la Xina té un enorme interès a la regió. Els Balcans són, ja, l'objectiu predilecte de gairebé tots, encara que amb prou feines destaquen als mapes. La Xina construeix corredors, infraestructures, mines. Turquia, infraestructures a més de vendre armament, donar suport polític i religiós. Rússia consolida els seus lligams polítics, religiosos i econòmics. Emirats Àrabs Units, mentrestant, treuen el cap en construcció. I allà hi ha els EUA, amb una base militar com l'enorme Camp Bondsteel a Kosovo. Als Balcans occidentals és on xoquen els interessos dels europeus i les principals potències globals que apunten a Europa. Tots busquen influència, i en el cas de la Xina, a més, construir una xarxa econòmica que arribi a Europa, una cosa molt discutida a l'entorn europeu com es veu per exemple en relació al control de les seves inversions i en la prohibició de TikTok. La ubicació geogràfica dels Balcans és estratègica entre l'Europa continental i la marítima del mar Adriàtic i del Mediterrani. Eslovènia, Croàcia, Montenegro, Macedònia del Nord i Albània són països membres de

l'OTAN. I els primers dos de la UE. I si bé no tenen gaires recursos naturals, sí que necessiten inversió. És un gran mercat. És una gran oportunitat. Els Balcans poden no tenir gran importància estratègica, però sí que la té instrumental, perquè és una part clau en l'arquitectura de defensa de la UE respecte a canals d'immigració, crim organitzat, relació amb rivals geopolítics, ports i vies amb rellevància comercial. Sobretot, es comenten les inversions de la Xina per la novetat. Rússia, Turquia i els Emirats fa anys que són presents als Balcans, així que la seva presència es dona gairebé per feta. Això sí, la percepció varia segons el país i, sobretot, segons la nació: els serbis senten afinitat amb Rússia, i els bosniacs amb Turquia; és una afinitat historicocultural que de vegades fa que la seva presència sembli més gran del que és realment. La raó: les inversions de la UE i especialment d'Alemanya a Sèrbia són molt més grans que les de Rússia, i Turquia inverteix molt més a Sèrbia que a Bòsnia. La resposta europea és tornar a reactivar la política d'ampliació comunitària. No obstant això, hi ha diversitat a banda i banda. No hi ha una política europea única respecte a aquesta regió a part de la política europea d'ampliació, on les sensibilitats entre els Estats membres són diverses.

Miguel Roán Estabilidad en crisis: Bosnia y Herzegovina ante su largo camino hacia la UE

L'obertura de negociacions amb Bòsnia i Hercegovina per integrar el país balcànic a la Unió Europea ha estat una notícia celebrada per gran part de la comunitat política occidental, però encara hi ha molts desafiaments per resoldre en la seva candidatura. La guerra a Ucraïna ha reactivat el procés d'ampliació i l'estabilitat del sud-est europeu és ara fonamental per a la seguretat del continent. Les reformes internes adoptades per activar les negociacions es van fer de manera accelerada, però una anàlisi més crítica del país permet il·lustrar greus debilitats de funcionalitat estatal, entre d'altres l'amenaça secessionista del president de la República Srpska, Milorad Dodik. A més, hi ha un problema que agreuja la situació: la manca de consens internacional sobre com intervenir a l'escena local respectant la sobirania nacional i sent alhora constructius. Aquest escenari divisiu es pot veure agreujat per la victòria del front conservador durant les eleccions nord-americanes i europees, que enforteixi la posició dels líders il·liberals influents a la regió. La decisió d'haver donat llum verda a l'obertura de les negociacions amb Bòsnia i Hercegovina té les seves evidents contraindicacions, sobretot pel que fa al desafiament secessionista de líder de la República Srpska. Però l'anàlisi convida a aclarir altres eixos d'anàlisi de gran importància per al futur del país balcànic. Sobre el tauler bosnià s'estudien diversos models: una estratègia que d'aliança acrítica amb els partits etnonacionalistes per apuntalar una estabilitat necessària en el context de la guerra a Ucraïna; un equilibri que operi cap a un model d'Estat civil de la mà dels partits probosnians, però amb cessions i renúncies davant de l'hegemonia dels partits etnonacionalistes, i un altre que implicaria remoure els fonaments dels Acords de Dayton (i per tant de l'armistici) per desmuntar el model etnocràtic actual, que sembla l'opció menys plausible. Una de les claus principals és que Bòsnia i Hercegovina va iniciar la seva etapa el 1995 (encara que es va declarar independent el 1992) amb una sobirania limitada, sotmesa als interessos i ingerències de Croàcia i Sèrbia, amb la fiscalització dels EUA, la supervisió de la UE i el marc de seguretat de l'OTAN. Per tant, una solució al problema que impliquen els Acords de Dayton

necessitaria claus similars, que en aquest cas semblen fora de l'horitzó del país. La manca d'un consens entre les parts i fins i tot dins de la UE (com s'ha demostrat amb Hongria o l'escàs interès que desperta en alguns membres de la UE el país balcànic) sobre l'estratègia a seguir permet a les elits etnonacionalistes actuar sense una raó d'Estat, sinó en funció d'interessos conjunturals que optimitzen la divisió ètnica o que els converteixen en imprescindibles per resoldre els conflictes que ells mateixos generen. L'obertura de negociacions amb la UE és una iniciativa positiva, però si no hi ha un consens internacional respecte a Bòsnia i Hercegovina, principalment entre els EUA i els països de la UE, quedarà en un mer segell d'aprovació que amaga problemes latents o els agreuja, posposa solucions i consolida l'etnocràcia bosniana.

Democracia, diversidad y cultura

Chester Crocker Democracies Aren't the Peacemakers Anymore

L'autor analitza com els estats autoritaris estan tenint, a poc a poc, un paper més important en la mediació de conflictes internacionals del que tenen les democràcies occidentals. Històricament, han estat les democràcies les que han exercit el paper de mediadores, rebaixant tensions i vetllant per l'estabilitat política mentre que els règims autoritaris s'han limitat a mantenir una influència estratègica donant suport militar als seus aliats. Ara bé, aquest patró sembla que canvia. L'autor assenyala, per exemple, els esforços de Qatar per establir converses entre Israel i Palestina, o els de Turquia per aconseguir el manteniment de certs pactes en el conflicte entre Rússia i Ucraïna. Aquest augment en l'activitat medidora dels estats autoritaris a través de la diplomàcia pacificadora, l'eina pròpia de les democràcies, està desafiant el lideratge occidental quant a l'agenda de pacificació global i fa minvar la coherència general que pot haver-hi envers la defensa dels drets humans. L'autor considera que la intervenció dels estats autoritaris en la mediació global limita la possibilitat de gestió de conflictes, i de construcció de pau que exerceix l'ONU, i a més, desafia directament la capacitat de les ONG per treballar mitjançant el diàleg i la reconciliació en conflictes internacionals. Malgrat tot, l'esforç medidor dels estats autoritaris no és necessàriament efectiu tal com evidencien les dificultats d'establir un acord entre Israel i Hamàs, l'agreujament de les tensions internes a Líbia i la dificultat d'establir un acord de pau al Iemen. De fet, en algunes ocasions, els intents de mediació dels estats autoritaris han potenciat i ampliat el conflicte. El possible avantatge que els estats autoritaris poden oferir en matèria de mediació és la unitat interna del govern del país i, per tant, la coherència de les seves polítiques estatals. Als estats democràtics, el debat i la discrepància interna creen interferències que sovint no afavoreixen l'estabilitat del país i que poden interferir negativament en els esforços mediadors en conflictes externs.

Sophie McBain The lonely land

En aquest article, l'autora afirma que l'anomenada generació Z (els nascuts a partir de 1997) és la més solitària de la història de la humanitat i assenyala els motius que poden

expliquen aquest fenomen. Per donar una explicació perquè és tan solitària l'experiència adolescent el 2024, l'autora apunta a la pandèmia, les polítiques d'austeritat econòmica juntament amb els efectes aïllants de la pobresa i el sorgiment dels telèfons intel·ligents com a culpables de desarrelar les persones de les seves comunitats, de la vida real i transformar la manera com es formen i mantenen les amistats. McBain afirma que les xarxes socials s'han convertit en un motor de desconexió massiva, especialment entre els més joves que descriuen la seva experiència a les xarxes socials com alienant. A més, indica el perill que poden suposar els algorismes cap a aquest grup de gent jove i susceptible, assenyalant com funcionen i com poden empènyer algú amb tendències solitàries i tristes més cap a l'extrem. Exemplifica això parlant de com aquests algorismes poden portar un noi heterosexual que ha patit un desamor cap a posicions misògines (com és el cas dels *incels*) o una adolescent ansiosa que busca consells sobre dieta cap a un *feed* ple de publicacions proanorèxia i *bodyshaming*. Per concloure, l'article exposa com molts activistes creuen que les lleis que es facin en aquest àmbit haurien d'abordar la realitat que els models de negoci de les empreses, que depenen de maximitzar l'atenció, són intrínsecament perjudicials. I acaba reflexionant sobre la lentitud de les institucions i la societat en general a l'hora de regular aquests aspectes.

Karen Florini & Alice C. Hill How Climate Change Threatens Democracy

Enguany, seixanta-vuit països celebraran eleccions, i molts d'ells s'enfronten a riscos electorals tradicionals com la desinformació i la violència. Tanmateix, les autores ressenyen la nova amenaça que suposa el canvi climàtic. En efecte, consideren que els fenòmens meteorològics extrems, agreujats pel canvi climàtic, poden impedir els votants d'exercir el seu dret en malmetre els llocs de votació, els documents d'identitat i les xarxes de comunicació. Consideren que aquesta privació de drets podria afectar significativament els resultats de les eleccions, tal com es va veure a les eleccions presidencials dels Estats Units del 2000. Des de la Revolució Industrial, la combustió d'energies fòssils ha augmentat el diòxid de carboni i altres gasos d'efecte hivernacle, provocant temperatures globals més elevades. L'última dècada inclou els deu anys més calorosos registrats, i el 2023 és el més calorós. Malgrat que l'Acord de París de 2015 pretenia limitar l'augment de la temperatura, els compromisos actuals són insuficients i les projeccions suggereixen un augment de tres graus centígrads per al 2100. Aquest augment contribueix a fenòmens meteorològics més freqüents i greus com huracans, inundacions, incendis forestals i onades de calor, que poden interferir en les eleccions. Entre 2019 i 2024, els fenòmens meteorològics extrems van afectar les eleccions a més d'una dotzena de països. Per exemple, el cicló Idai a Moçambic i les inundacions al Pakistan van desplaçar milions de persones i van destruir la infraestructura electoral. Ara bé, els països més rics també són vulnerables i per exemple l'huracà Ian als Estats Units i els incendis forestals al Canadà van interferir en les darreres eleccions. Aquests esdeveniments il·lustren el repte creixent que suposa el canvi climàtic per als processos electorals. Les autores consideren doncs que els responsables dels processos electorals han de preparar-se per a aquestes interferències. Argumenten que les mesures haurien d'incloure la reubicació dels col·legis electorals, la flexibilització del registre i la protecció de les xarxes de comunicació. El clima extrem pot afectar tot el

procés electoral, des del registre fins al recompte de vots, i pot desplaçar els votants i els treballadors electorals, dificultant l'accés als llocs de votació. Alguns països ja s'han començat a adaptar. Per exemple, Canadà va ampliar l'horari de votació i va permetre les paperetes per correu per als evacuats durant els incendis forestals. Austràlia va permetre la votació per telèfon per a les víctimes de les inundacions. Per garantir unes eleccions justes, les autores afirmen que els funcionaris haurien de formar-se i planificar els desastres, utilitzar eines per avaluar els riscos climàtics i oferir opcions de vot flexibles. Aquestes poden incloure el registre el mateix dia, períodes de votació de diversos dies, targetes d'identificació temporals i equips de seguretat. Una comunicació eficaç és crucial, utilitzant els mitjans de comunicació i les xarxes socials per mantenir informats els votants durant les interrupcions. En conclusió, el canvi climàtic suposa una amenaça important per al dret a vot. Construir una infraestructura electoral resilient i introduir flexibilitat en els processos de votació són essencials per protegir aquest dret democràtic fonamental en un món cada vegada més sotmès als fenòmens extrems generats pel canvi climàtic.

Economía, bienestar e igualdad

George Magnus China's Quixotic Quest to Innovate

La Xina pateix problemes sistèmics que afecten la seva economia com una desacceleració del creixement econòmic, un estancament de la productivitat, un mal funcionament del sector immobiliari, una mala assignació i ús ineficient del capital, limitacions de la capacitat d'endeutament i feblesa dels ingressos de les llars i la demanda dels consumidors. Davant d'aquests fets, l'article explica quin és el camí que ha pres Xi Jinping, una estratègia de creixement centrada en la política industrial i la innovació. L'autor afirma que la idea de Xi i del Partit Comunista Xinès és que centrant-se en la política industrial i la innovació, poden recuperar-se d'aquest sotrac que està patint l'economia de la Xina, aprofitar les oportunitats geopolítiques per liderar la nova revolució industrial del segle XXI i posar fi al domini dels Estats Units en el sistema internacional. L'objectiu de Xi Jinping és col·locar la Xina a l'avantguarda del progrés científic per consolidar les seves aspiracions de liderar els sistemes econòmics i polítics mundials i, alhora, impulsar el creixement interior. Tot i això, l'autor defensa que, l'estil de govern de la Xina, on les empreses industrials reben subvencions i ajudes estatals substancialment més grans que a altres llocs, juntament amb l'alt nivell de corrupció fan que una gran part de la inversió acaba en malbaratament i pèrdues de recursos. A més, subratlla com aquest nou èmfasi en la política industrial no aborda el greu dany que el govern repressiu de Xi ha causat al sector privat tot i haver adoptat darrerament una retòrica més positiva cap a l'empresa privada. Finalment, l'article reflexiona sobre com les grans empreses i una forta política industrial de dalt a baix no protegeixen una economia dels mals resultats macroeconòmics i sobre la necessitat d'una bona governança, que les illes tecnològiques d'excel·lència no poden substituir.

Antonia Zimmermann et al Europe is turning to the right: Here's how that will impact trade policy

L'autor de l'article assenyala que la política comercial de la UE la gestiona la Comissió Europea, però els legisladors poden influir en el procés retardant els acords comercials, negociant condicions dures i influint en l'opinió pública. Els temes clau de l'agenda comercial inclouen el polèmic acord comercial del Mercosur, que s'enfronta a l'oposició de diversos grups per preocupacions ambientals i econòmiques. Els partits de la dreta, especialment els contraris a les importacions agrícoles, podrien impedir el progrés de l'acord. La posició de la UE sobre la Xina implica mantenir la reciprocitat en les pràctiques comercials. Si bé els partits centristes donen suport a les mesures defensives contra la Xina, els partits de dreta poden pressionar per un enfocament ferm sense alterar dràsticament la posició actual. El potencial retorn de Donald Trump com a president dels Estats Units genera preocupació, però hi ha consens que les relacions comercials transatlàntiques es mantindran estables, tot i que amb certa fricció per les polítiques proteccionistes. L'«efecte Brussel·les», on les regulacions de la UE afecten els mercats globals, es debat entre els legisladors. Les polítiques progressistes lligades a les normes ambientals i laborals en els acords comercials s'enfronten a crítiques, i un Parlament més inclinat a la dreta podria reduir aquestes ambicions. En general, és probable que el desplaçament cap a la dreta es tradueixi en menys èmfasi en les disposicions sobre la sostenibilitat i el clima a les polítiques comercials, centrant-se en canvi en interessos econòmics més localitzats i immediats.

Sostenibilidad y cambio climático

Kasia Wilk Putting the 'net' in net zero: scaling up carbon removal technologies in Europe

L'autora afirma que hi ha un consens creixent sobre el paper crucial que tindran les tecnologies d'eliminació de diòxid de carboni (CDR) en la lluita contra el canvi climàtic, fonamental per aconseguir zero emissions netes. Tot i que la reducció d'emissions segueix sent primordial, l'IPCC de l'ONU estima que s'han d'eliminar entre 5 i 10 gigatonnes de CO₂ anualment fins al 2050 per assolir els objectius climàtics. El sector de l'eliminació de carboni, potencialment una indústria d'1,2 bilions de dòlars l'any 2050, necessita una ampliació ràpida, amb el suport de polítiques com incentius fiscals, subsidis i mercats sòlids de crèdit per a l'eliminació de carboni. La Comissió de la UE està avançant cap a aquest objectiu amb un objectiu climàtic per al 2040 que recomana una reducció neta del 90% de les emissions de GEH i té com a objectiu l'eliminació de carboni de fins a 400 MtCO₂. L'Estratègia de gestió del carboni industrial estableix un full de ruta per a l'eliminació i l'emmagatzematge de diòxid de carboni a gran escala. A més, la UE ha acordat el marc de certificació d'eliminació de carboni per garantir la integritat dels projectes i crèdits d'eliminació de carboni. Tanmateix, el marc legislatiu continua fragmentat, i requereix més suport per a l'intercanvi de crèdits en mercats voluntaris de carboni per estimular la inversió en tecnologies essencials de CDR, com la bioenergia amb captura i

emmagatzematge de carboni (BECCS). La Directiva de reclamacions ecològiques que s'està discutint al Parlament Europeu té com a objectiu prevenir les afirmacions ecològiques falses i només obliga a les declaracions verificades. La posició actual sobre els CDR és que les sol·licituds de compensació només es poden presentar per les emissions residuals després de reduccions significatives. Aquest plantejament podria retardar la compra de CDR fins al 2040, aclaparant el mercat. En canvi, cal un mercat estable i estable per als CDR, animant les empreses a comprar CDR d'alta integritat juntament amb la reducció d'emissions. Les normes adequades són essencials per evitar el rentat verd, però no haurien d'obstaculitzar les inversions necessàries en l'eliminació permanent de carboni. L'alineació de la Directiva amb els estàndards europeus d'informació de sostenibilitat i la garantia de marcs polítics sòlids i palanques de la demanda donaran suport a l'escalada essencial de l'eliminació de carboni, ajudant a la UE a assolir les seves ambicions climàtiques.

Rodrigo Lledó América Latina muestra por qué el ecocidio debe ser un crimen internacional

L'article denuncia que actualment la violació dels drets humans a Amèrica Llatina i al Carib, se centra especialment contra defensors ambientals. Segons Global Witness, gairebé el 90% dels assassinats ambientals ocorren en aquesta regió, principalment a l'Amazònia. La tercera Conferència de les Parts (COP3) de l'Acord d'Escazú, celebrada a Xile, va reunir més de 700 activistes i representants per discutir la protecció de defensors ambientals. Fins ara, 16 països han ratificat l'acord, que és el primer al món a establir mesures explícites per protegir els defensors de drets humans en assumptes ambientals. L'Acord d'Escazú, vigent des del 2021, busca assegurar la protecció dels drets existents, incloent-hi l'accés a la informació i la justícia en assumptes ambientals, i la participació pública en la presa de decisions. A la COP3 es va aprovar un nou Pla d'Acció per protegir els defensors ambientals i sancionar els atacs dels quals són víctimes. Se suggereix l'adopció de tractats similars a altres regions riques en recursos naturals i amb històries de degradació ambiental i repressió, com Àfrica i les nacions insulars del Pacífic, que enfronten una «febre dels minerals de transició» necessaris per a les energies renovables. En aquest sentit, la criminalització de l'ecocidi, que fa referència a la destrucció greu del medi ambient, és essencial. El 2021, es va definir ecocidi com a actes il·lícits que causen danys greus i duradors al medi ambient. La legislació contra l'ecocidi busca responsabilitzar penalment els responsables i protegir els defensors ambientals. L'objectiu és que l'ecocidi sigui reconegut com el cinquè crim contra la pau per la Cort Penal Internacional (CPI), juntament amb el genocidi, els crims de lesa humanitat, i els crims de guerra. La jurisdicció universal permet a qualsevol estat processar aquests delictes, assegurant que no hi hagi refugis segurs per als criminals.

Innovación, ciencia y tecnología

Yaël Nazé Sondes, satellites, bombes... le nucléaire dans l'espace, une histoire vieille de 60 ans

L'autora assenyala que recentment ha sorgit un punt de tensió entre Rússia i els Estats Units, acusant-se l'un a l'altre de voler desplegar armes nuclears a l'espai. Tanmateix, assevera que l'ús de l'energia nuclear en el sector espacial no és nou. L'energia nuclear a l'espai es presenta de diferents formes, com ara escalfadors radioactius per mantenir calentes les sondes espacials, utilitzades especialment pels rovers lunars i marcians. Una altra aplicació habitual és el RTG (generador termoelèctric de radioisòtops), que converteix la calor produïda per la desintegració radioactiva en electricitat, principalment per a missions remotes on els panells solars són ineficients. Missions com les sondes Voyager, Cassini i New Horizons han utilitzat plutoni per alimentar els seus RTG, tot i que l'eficiència d'aquests generadors és limitada. Els satèl·lits RORSAT de Rússia van utilitzar reactors nuclears per mantenir la seva òrbita baixa i evitar les interrupcions del subministrament elèctric causades pels eclipsis, tot i que aquests reactors han provocat incidents de contaminació nuclear quan van funcionar malament. També apunta que l'ús d'armes nuclears a l'espai es va provar abans de l'adopció del Tractat de l'Espai el 1967, amb explosions com l'operació nord-americana *Starfish Prime* el 1962, que va causar danys als equips electrònics terrestres i a l'espai. L'autor conclou que avui dia, tot i que les diferents aplicacions de l'energia nuclear a l'espai són ben conegudes, la militarització de l'espai continua sent un tema de debat i controvèrsia.

The Economist A tech ethicist on how AI worsens ills caused by social media

L'article tracta sobre les possibles conseqüències negatives que les Intel·ligències Artificials arribaran a tenir per la societat en un futur pròxim. A partir de l'anàlisi de l'impacte que han tingut les xarxes socials, Harris considera que es pot predir l'evolució de les IA i els canvis socials profunds que causaran. En l'última dècada, les xarxes socials han transformat radicalment la societat, han canviat la manera de relacionar-nos, d'informar-nos, de comprar, de viure. Semblava, en un primer moment, que la influència que tindrien les xarxes socials seria positiva, però els incentius amagats dins aquestes plataformes han resultat ser profundament distorsionadors. Tristan Harris, antic tècnic d'ètica en el disseny de Google, explica com les noves tecnologies d'IA poden seguir el mateix camí i destaca com les xarxes socials estan dissenyades per capturar i retenir l'atenció dels usuaris amb tècniques que apel·len al subconscient. A llarg termini, aquestes tècniques han creat una societat més addicta, distreta, ansiosa i polaritzada que no té la mateixa capacitat de parar atenció, amb índexs d'ansietat alts i on la polarització política està esdevenint un problema. Al seu entendre, el nou repte social és de l'ús i la gestió que com a societat farem de la IA regenerativa. Aquesta nova tecnologia permet crear qualsevol mena de contingut de manera automàtica i ràpida, des de textos a imatges o àudios. Ja estem començant a veure els primers riscos que la IA: fraus financers, imatges falses utilitzades per assetjadors o campanyes de desinformació política, entre d'altres. El principal problema de la regulació d'aquestes tecnologies és que es regeixen per una lògica de mercat, les empreses

tecnològiques sovint minimitzen danys i traslladen la responsabilitat a governs i ciutadans. I, certament els governs tenen el poder d'intervenir i regularitzar l'ús de les IA, ara bé, des de la mateixa indústria tecnològica sovint es treballa per bloquejar qualsevol intent de regulació. Harris adverteix que és crucial evitar els errors comesos en el passat amb les xarxes socials, que cal actuar amb responsabilitat i fer-ho ràpidament abans que els danys siguin irreparables.